

Yabancı Hakem Kararlarının Tenfizinde Harç Meselesi

Yazarlar: Av. Barış Ülker // Beliz Boyalıkılı

Türk mahkemeleri nezdinde görülen yabancı hakem kararlarının tenfizi yargılamasında, tahsil edilecek harca ilişkin olarak 492 sayılı Harçlar Kanunu ["HK"] uygulanmaktadır. HK madde 3 uyarınca, hakem kararlarının infazında, hakem kararlarının mahiyetine göre karar ve ilam harcı alınması gerektiği belirtilmektedir. 15.07.2016 tarihinde kabul edilen 6728 sayılı Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ["6728 s. Kanun"] ile HK 1 sayılı Tarifenin "A) Mahkeme Harçları" başlıklı bölümünün "III-Karar ve ilam harcı" başlıklı alt bölümünün birinci fıkrasında değişiklik yapılmış ve böylece tahkim yargılamasında tarifede belirtilen nispi harç hükümlerine göre harç alınmayacağı düzenlenmiştir. Hal böyle olmakla birlikte, nispi harca ilişkin muafiyetin tenfiz davalarını kapsayıp kapsamadığı konusunda kanunda ve mahkeme kararlarında bir açıklık bulunmamaktadır.

Yabancı Hakem Kararlarının Tenfizi

5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun ["MÖHUK"] md.50 uyarınca, kesinleşmiş yabancı mahkeme ve hakem kararlarının Türkiye'de hüküm ve sonuç doğurabilmesinin, bir başka deyişle icra kabiliyetinin kazanmasının şartı, Türk mahkemeleri önünde tanıma ve tenfiz davasının açılmasıdır. Yabancı mahkeme kararlarının tenfizine ilişkin detaylı bilgi için "Yabancı Mahkeme Kararlarının Türkiye'de Tenfizi" başlıklı yazımıza [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

Maktu Harç – Nispi Harç Meselesi

HK md.3'te "Hakem kararlarının infazı lazım geldiğine dair mahkeme başkanı veya hâkim tarafından verilen şerhlerden, hakem kararının mahiyetine göre, karar ve ilam harcı alınır. Yabancı hakem kararları ile, kanun gereğince tahkim yolu ile halli mecburi olan davalardan da aynı suretle harç alınır." hükmü öngörülmüştür.

6728 s. Kanun ile getirilen değişiklik gereğince, HK'nin 1 sayılı Tarifesi'nde nispi harçları düzenleyen, "Konusu belli bir değerle ilgili bulunan davalarda esas hakkında karar verilmesi halinde hüküm altına alınan anlaşmazlık konusu değer üzerinden hesaplanmaktadır. Tahkim yargılamasında bu bent hükümlerine göre harç alınmaz." hükmündeki ikinci cümle, tahkim yargılamasında nispi harç alınmayacağını açıkça belirtmiştir. Hal böyle olmakla birlikte, yabancı hakem kararlarının tenfizinde tahsil edilecek harca ilişkin mahkeme kararlarında hala bir görüş birliği bulunmamaktadır.

Nitekim, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 27.06.2019 tarihli, 2017/930 E. ve 2019/812 K. sayılı kararında "Bu durumda, Türkiye'de verilen hakem kararlarında nispi harç alınmayacağı düzenlenmiş olduğuna göre yabancı hakem kararının tenfizi davalarında da nispi harç alınmayacağı kabulü gerekmektedir. Ancak, bu düzenleme nispi harca ilişkin olduğundan maktu harç alınacaktır. Diğer yandan harç, karar tarihine göre hüküm altına alınacağından ve direnme kararından sonra yürürlüğe giren bu yasa değişikliği eldeki derdest davaya da uygulanacağından somut uyuşmazlıkta karar ve ilam harcının maktu olacağı yönündeki direnme hükmünün bozulmasının az yukarıda açıklanan yasa değişikliği nedeniyle sonuca bir etkisi olmayacağı dikkate alınarak bozma sebebi yapılmamıştır." denerek, açıkça 6728 s. Kanun ile getirilen değişikliğin, uygulamayı maktu harç alınması yönünde değiştirdiği vurgulanmıştır. Aynı yönde, Yargıtay 19. Hukuk Dairesi'nin 20.11.2019 tarihli 2019/2663 E. ve 2019/5237 K. sayılı kararında, 2016 yılında getirilen değişikliğe atıf yapılarak maktu harç alınması gerektiği vurgulanmıştır. İstanbul BAM 16. Hukuk Dairesi'nin 17.01.2020 tarihli, 2017/3696 E. ve 2020/67 K. sayılı kararında da "hakem kararlarının tenfizinin maktu harca tabi olduğu [...] nispi harca hükmetmesi yerinde değildir" denmiş; yine İstanbul BAM 15. Hukuk Dairesi'nin 01.06.2021 tarihli, 2021/1158 E. ve 2021/1074 K. sayılı kararında tahkim yargılamasında maktu harç alınması gerektiği belirtilmiştir.

Buna karşın, Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 22.04.2021 tarihli, 2020/5959 E. ve 2021/3966 K. sayılı kararında çoğunluk nispi harcın onanmasına hükmetmiş, karşı oy ise harç yükümlülüğü konusunda maktu harca hükmedilmesi gerektiği yönünde görüş

vermiştir. Yine, Yargıtay 19. Hukuk Dairesi'nin 28.02.2018 tarihli, 2017/4228 E. ve 2018/1042 K. sayılı kararı ile yabancı hakem kararlarının belirli bir alacağa ilişkin olması durumunda nispi harç alınması gerektiği kararına varılmıştır. Nitekim, aynı dairenin 18.05.2017 tarihli, 2016/3015 E. ve 2017/3958 K. sayılı kararında da nispi harcın tahsil edilmesi gerektiğine hükmedilmiştir.

Sonuç

6728 s. Kanun'un 36. Maddesi ile tahkim yargılamasında nispi harç alınmayacağı düzenlenmiştir. Hal böyle olmakla birlikte, mahkemelerden çıkan ve yukarıda belirtilen çelişkili kararlar dikkate alındığında, belirsizliğin tam olarak giderilmesi için bundan sonra verilecek kararlarda, yabancı hakem kararlarının tenfizinde nispi harç alınmayacağına ilişkin içtihat birliğinin de sağlanması gerekmektedir.

Bu içerik yalnızca bilgi verme amaçlı olup hiçbir surette hukuki tavsiye niteliği taşımamaktadır. Fikri mülkiyet hakları Güleryüz & Partners Avukatlık Bürosu'na ait olan bu içeriğin yazılı izin alınmaksızın çoğaltılması, kopyalanması ve kullanılması yasaktır.

This content is solely produced for informative reasons and do not constitute legal opinion or advice under any circumstances. Güleryüz & Partners Attorneys at Law is the sole owner of the intellectual property rights of this content and shall not be reproduced, copied, or used without written consent of Güleryüz & Partners Attorneys at Law.